

prima instanță: L.Lupașco
instanța de apel: M.Ciugureanu, M.Moraru, G.Zubati

dosarul nr.2ra-1701/13

DECIZIE

10 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Tatiana Vieru, Galina Stratulat
Iurie Bejenaru, Svetlana Novac

examinînd recursul declarat de către SA „Apă Canal Chișinău”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Manolache Constantin către SA „Apă Canal Chișinău” privind recunoașterea ilegalității refuzului SA „Apă Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare, obligarea pîrîtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pîrîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, prin care a fost admis apelul declarat de Manolache Constantin, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 14.05.2012 și pronunțată o nouă hotărîre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 09.08.2011, reclamantul Manolache Constantin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind recunoașterea ilegalității refuzului SA „Apă-Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare cu privire la apartamentul nr.68 din mun.Chișinău, bd.Dacia 44/5, obligarea pîrîtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pîrîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului care să fie adecvate, legalizate și verificate metrologic și să efectueze verificarea lor periodică din contul său.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este proprietarul apartamentului nr.68 ce îi aparține cu drept de proprietate privată amplasat pe bd. Dacia 44/5, mun. Chișinău. Serviciile de alimentare cu apă potabilă și canalizare îi sunt livrate de către SA „Apă-Canal Chișinău”, prin intermediul CCL nr.118, care și are încheiat cu furnizorul contractul respectiv.

În luna iunie 2011, nefiind mulțumit de calitatea intermedierei și serviciilor comunale de către CCL nr.118, s-a adresat în calitate de consumator către întreprinderea SA „Apă-Canal Chișinău” cu cererea de a încheia cu aceasta un contract de furnizare a serviciilor de aprovizionare cu apă direct, evitând intermedierea întreprinderii de gestionare, însă în încheierea contractului pîrîtul i s-a refuzat.

Consideră reclamantul că refuzul pîrîtului în încheierea contractului direct între consumator și furnizor este ilegal și neîntemeiat.

În susținerea acțiunii sale, menționează reclamantul următoarele prevederi legale potrivit al.(1) și (2) art.669 al CC, dacă deține o poziție dominantă pe piață, una din părțile contractante este obligată să contracteze în acest domeniu.

Susține reclamantul că întreprinderea SA „Apă-Canal Chișinău” este un agent economic cu o evidentă poziție de dominare pe piața serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, fiind monopolist indiscutabil în mun.Chișinău.

Pe lângă norma legală citată, posibilitatea și obligativitatea încheierii contractului de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare direct cu consumatorul este reglementată și printr-un șir de acte normative speciale subordonate legii.

Menționează reclamantul că pct.3 al Regulamentului „Cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării/reconectării acestora de la sistemele de alimentare cu apă”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.191 din 2002 prevede: Serviciile se prestează proprietarilor de apartamente, încăperi locuibile în cămine sau asociațiilor lor, chiriașilor și locatarilor în baza contractelor încheiate direct cu furnizorul de servicii sau cu prestatorul de servicii.

În sensul Regulamentului indicat, conform pct.2, noțiunile utilizate semnifică: prestator de servicii - gestionar al fondului locativ care prestează sau distribuie consumatorilor, în baza de contract, servicii locative, comunale și necomunale; furnizor - agentul economic care, în baza contractului încheiat cu gestionarul sau direct cu consumatorul, livrează energie electrică, termică, gaze, apă potabilă și caldă menajeră sau evacuează apele uzate.

De asemenea, indică reclamantul, că Regulamentul "Privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare", aprobat prin HG nr.656 din 27.05.2002, prin pct.46 expres prevede: Furnizorul poate livra apă numai în baza unui contract scris, încheiat cu distribuitorul sau consumatorul. Distribuitor, conform pct.3 al Regulamentului susnumit, este persoană fizică sau juridică ce prestează consumatorilor servicii contractuale, avînd statut de intermediar între furnizorul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și consumatori.

Reclamantul relevă că în temeiul celor enunțate rezultă că refuzul pîrîtului de a încheia contract de furnizare și evacuare a apei direct cu consumatorul este ilegal și neîntemeiat. Pîrîtul este obligat la cerere să încheie astfel de contracte cu consumatorii ce solicită acest lucru.

De drept, indică reclamantul că în conformitate cu prevederile art.5 al Legii RM nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor: Orice consumator are dreptul la protecția drepturilor sale de către stat. Reieșind din prevederile lit.a) și e) art.11 al Codului Civil, apărarea dreptului civil încălcat se face prin recunoașterea dreptului și impunerea la executarea obligației.

Solicită reclamantul recunoașterea ca fiind ilegal și neîntemeiat refuzul SA „Apă-Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare în privința apartamentului nr.68 amplasat pe bd.Dacia 44/5, mun.Chișinău, obligarea pârîtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pârîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 14 mai 2012, a fost respinsă acțiunea înaintată de Manolache Constantin.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, a fost admis apelul declarat de Manolache Constantin, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 14.05.2012 și pronunțată o nouă hotărîre de admitere a acțiunii.

A fost obligată SA „Apă Canal Chișinău” să încheie contract de furnizare a apei potabile și serviciilor de canalizare cu Manolache Constantin în apartamentul nr.68 din bd.Dacia 44/5, mun.Chișinău.

A fost obligată SA „Apă Canal Chișinău” să instaleze pe cont propriu în acest apartament mijloace de măsurare (contoare) legalizate metrologic, cu verificarea periodică a acestora din contul său.

La 27.03.2013, SA „Apă Canal Chișinău” a declarat recurs, în termen legal, deoarece scrisoarea privind expedierea deciziei pentru cunoștință este datată cu 28.12.2012, iar date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei nu sînt, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că, instanța de apel a examinat superficial probele și motivele invocate de SA „Apă Canal Chișinău” pe parcursul examinării cauzei. A aplicat eronat normele dreptului civil și nu a argumentat legal admiterea cererii de apel. Astfel, invocă că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că SA „Apă Canal Chișinău” are încheiat contract pentru livrarea și recepționarea apelor uzate cu CCL-118, din care face parte și apartamentul lui Manolache Constantin. Atît clauzele contractului vizat, cît și prevederile legislației în vigoare care reglementează raporturile dintre furnizorul de apă potabilă și consumator sunt respectate integral de către SA „Apă Canal Chișinău”. Apartamentul lui Manolache Constantin nu este bransat direct la rețelele publice de alimentare cu apă și canalizare, prin urmare acesta nu poate beneficia direct de serviciile de furnizare de SA „Apă Canal Chișinău”, decît prin intermediul rețelelor comune aflate în gestiunea CCL-118 și rețelele altor proprietari din bloc. SA „Apă Canal Chișinău” nu poate garanta calitatea și continuitatea prestării serviciilor prin rețelele care aparțin cu drept de proprietate terțelor persoane și în acest caz nu poate fi obligată de a încheia contracte directe cu consumatorii din blocurile locative.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a constatat, că Manolache Constantin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind recunoașterea ilegalității refuzului SA „Apă-Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare cu privire la apartamentul nr.68 din mun.Chișinău, bd.Dacia 44/5, precum și obligarea pîrîtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pîrîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului care să fie adecvate, legalizate și verificate metrologic și să efectueze verificarea lor periodică din contul său.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea respingerii acțiunii.

Pentru a emite soluția enunțată, instanța a indicat că proprietarii încheie direct contracte cu întreprinderile de gestionare a fondurilor locative, însă nu direct cu SA "Apă-Canal Chișinău". Instanța a remarcat că potrivit pct.46 al Regulamentului privind folosire sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare aprobat prin HG nr.656/27.05.2001, prevederile acestei norme reglementează raporturile furnizorului cu distribuitorul serviciilor și nu cu consumatorul din blocurile locative prin prisma prevederilor pct.12 al Regulamentului menționat, care stipulează că „pentru blocurile locative se consideră hotar de delimitare a instalațiilor de alimentare cu apă partea exterioară a blocului respectiv, iar la sistemele de canalizare - primul cămin de vizitare de pe racordul blocului". Raporturile distribuitorului, în cazul blocurilor locative, cu consumatorul final sunt reglementate de Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin HG nr. 191/19.02.2002. Prin prisma reglementărilor invocate, instanța nu a stabilit careva temeiuri pentru admiterea acțiunii reclamantului.

Instanța de apel a admis apelul declarat de SA „Apă Canal Chișinău”, a casat hotărârea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre privind admiterea acțiunii.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a dat o apreciere eronată situațiilor de fapt și de drept ale cauzei, incorect a dat o apreciere probelor anexate la dosar, fapt ce a dus la adoptarea unei soluții incorecte, din care considerente s-a casat hotărîrea atacată și s-a pronunțat o nouă hotărîre. În soluția pronunțată, instanța de apel a făcut referire la prevederile art.669 CC, precum și la art.10 al.(6) și (7) al Legii nr.105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor.

Verificînd legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, coroborat normelor de drept material aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SA „Apă Canal Chișinău” întemeiat, iar decizia instanței de apel pasibilă de a fi casată cu menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente.

Astfel, analizînd circumstanțele faptice ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, instanța de recurs notează că, Manolache Constantin este proprietarul apartamentului nr.68 amplasat pe bd.Dacia 44/5, mun.Chișinău, ce îi aparține cu drept de proprietate privată. Faptul dat este confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare nr.1591 din 04.05.2005 (f.d.6-7).

Contractul nr.4-081-01 din 10.09.1999 privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate a fost încheiat între Regia Apă Canal și Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr.118 (f.d.17-19).

Potrivit contractului nominalizat, pct.2.1 SA "Apă-Canal Chișinău" livrează CCL-118 apă potabilă, iar potrivit pct.2.3., SA "Apă-Canal Chișinău" recepționează apele uzate de la CCL-118.

Totodată, abonatul (CCL-118), potrivit pct.3.2.1. se obligă de a achita costul apei consumate și evacuarea apei uzate conform tarifelor fixate în lista de prețuri.

SA "Apă-Canal Chișinău", potrivit pct.3.1.5 al contractului, se obligă de a anunța prin nota telefonică sau prin intermediul mass-media cu cel puțin 24 ore înainte, despre reducerea sau sistarea presupusă a alimentării cu apă, cu excepția cazurilor prevăzute de Regulile în vigoare.

Reclamantul, nefiind mulțumit de calitatea serviciului prestat, și în special de debranșările frecvente a apei potabile, deși după cum pretinde, achita regulat serviciile respective, și suportînd atît el, cît și familia lui incomodități, s-a adresat la data de 21.06.2011 cu o cerere către SA "Apă-Canal Chișinău", prin care solicita încheierea unui contract direct cu SA "Apă-Canal Chișinău" (f.d.5).

Faptul debranșării, instanța 1-a reținut din actul de sigilare, prin care se menționează că pentru neachitarea datoriilor, clientul CCL-118 a fost debranșat la data de 20.06.2010 de apa rece (f.d.12).

Conform pct.1 din Anexa nr.10 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectarea la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin HG nr.191 din 19.02.2002, serviciile de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate se prestează proprietarilor și chiriașilor din apartamentele blocurilor locative/încăperile locuibile în cămine în baza contractelor încheiate direct cu prestatorul de servicii.

Conform art.2 pct.5 al Regulamentului nominalizat, prestator de servicii - este agent economic sau gestionar al fondului locativ care prestează sau distribuie consumatorilor, în baza de contract, servicii locative, comunale și necomunale.

Astfel, se constată că SA „Apă Canal Chișinău” are încheiat contract pentru livrarea și recepționarea apelor uzate cu CCL-118, din care face parte și apartamentul lui Manolache Constantin.

Conform pct.2.2.1. din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin decizia CMC nr.5/4 din 25.03.2008, consumator al serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare poate fi orice persoană fizică sau juridică, proprietar sau cu împuternicire dată de proprietarul unui imobil și/sau alte tipuri de proprietăți private sau publice, având bransament propriu de apă și/sau racord propriu de canalizare, care beneficiază, pe bază de contract, de serviciile furnizorului. Consumatori pot fi și persoanele fizice sau juridice care au contract, dar nu au bransament de apă potabilă, respectiv racord de canalizare propriu.

Capitolul V al Regulamentului nominalizat prevede modalitatea bransării/racordării și debransării de la rețelele publice (comunale) de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, în cazul în care un locatar solicită încheierea contractului de furnizare a serviciilor de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate direct cu furnizorul, acesta trebuie să îndeplinească cerințele condițiilor tehnice eliberate de furnizor, privind bransarea directă a apartamentului la apeductul municipal, evitând rețelele altor consumatori.

Astfel, apartamentul lui Manolache Constantin nu este bransat direct la rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare, prin urmare acesta nu poate beneficia direct de serviciile furnizate de SA „Apă Canal Chișinău”, de cât prin intermediul rețelelor comune, aflate în gestiunea CCL-118 (gestionarul fondului locativ).

În acest sens, se remarcă că pct.12 al Regulamentului privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin HG nr.656 din 27.05.2002, stipulează că pentru blocurile locative se consideră hotar de delimitare a instalațiilor de alimentare cu apă partea exterioară a peretului blocului respectiv, iar la sistemele de canalizare – primul cămin de vizitare de pe racordul blocului.

Astfel, furnizorul instalează din cont propriu mijloace de măsurare proprii, în modul stabilit conform cerințelor prescrise la hotarul de delimitare a instalațiilor de alimentare cu apă, iar indicațiile mijloacelor de măsurare sunt explicite și la vederea consumatorului. Prin urmare, este neîntemeiată și cerința invocată de Manolache Constantin privind obligarea pîrîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului.

Luînd în considerație normele expuse, precum și circumstanțele de fapt constatate, instanța de recurs notează că soluția instanței de apel este eronată.

Prin prisma reglementărilor invocate, nu s-au stabilit careva temeiuri pentru admiterea acțiunii reclamantului privind recunoașterea ilegalității refuzului SA „Apă-Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare, obligarea pîrîtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pîrîtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului.

Respectiv, instanța de recurs apreciază că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, precum și a dat aprecierea corespunzătoare tuturor probelor pe dosar, fapt ce a dus la emiterea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin.(1) lit.f) și alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012 și se menține hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun.Chișinău din 14 mai 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Manolache Constantin către SA „Apă Canal Chișinău” privind recunoașterea ilegalității refuzului SA”Apă Canal Chișinău” la încheierea unui contract de furnizare a apei și serviciilor de canalizare, obligarea pârâtului în vederea încheierii contractului solicitat, precum și obligarea pârâtului să instaleze mijloacele de măsurare (contoare) proprii a apei în apartamentul reclamantului

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Svetlana Novac